

FIȘA DISCIPLINEI
INTRODUCERE ÎN ISTORIA ANTICĂ A ROMÂNIEI
Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istorie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ la distanță

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în istoria antică a României				Codul disciplinei	HLR 1102	
2.2. Titularul activităților de curs – Coordonatorul de disciplină				Prof. dr. Gelu A. Florea, Prof. dr. Sorin Nemeti				
2.3. Titularul activităților de seminar / laborator / proiect				Prof. dr. Gelu A. Florea, Prof. dr. Sorin Nemeti				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestru		2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	Felul disciplinei DF
							Obligativitate	Obligatorie DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână – forma cu frecvență	3	din care: 3.2. curs			3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore pe semestru – forma Învățământ la distanță		din care: 3.5. SI		AI=Nr. ore curs IF x nr. săptămâni	3.6. AT + TC + AA	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)						ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)						60
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren						24
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri						24
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)						12
3.5.5. Examinări						3
3.5.6. Alte activități						10
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)	108					

3.8. Total ore pe semestru <i>(număr ECTS x 25 de ore)</i>	133
3.9. Numărul de credite	7

4. Precondiții *(acolo unde este cazul)*

<i>4.1. de curriculum</i>	<i>Inscrierea la curs</i>
<i>4.2. de competențe</i>	

5. Condiții *(acolo unde este cazul)*

<i>5.1. de desfășurare a cursului</i>	<i>Platforma UBB (Microsoft Teams)</i>
<i>5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului</i>	<i>Platforma UBB (Microsoft Teams)</i>

6. Competențe

6.1 Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	• C1. Regăsirea informației despre trecutul istoric. Evaluarea fundamentală a valorii relative a diverselor lucrări de referință (bibliografii, enciclopedii, dicționare de specialitate etc.) și baze de date din domeniul studiilor istorice. -Identificarea lacunelor existente în cunoașterea istorică, verificarea stadiului cunoașterii folosind principalele lucrări de referințe existente. Propunerea, la un nivel general, a unor căi de îmbogățire a cunoașterii în legătură cu probleme istorice cu un grad redus sau mediu de complexitate. -Identificarea rapidă și utilizarea corectă a informațiilor din izvoarele istorice (accesibile în limba română sau într-o limbă de circulație internațională) și a informațiilor istorice cu un grad redus și mediu de detaliere. -Interpretarea la un nivel elementar a informațiilor regăsite în lucrările de referințe și în bazele de date pe teme istorice, explicitând principalele concepte, fenomene și procese istorice la care se referă acestea. -Utilizarea adecvată a cunostințelor de bază privind evoluția generală a istoriografiei, periodizarea preistoriei, principalele lucrări de referințe și baze de date referitoare la diferitele epoci, probleme, procese și fenomene istorice, precum și cu privire la organizarea și funcționarea principalelor instituții de informare și documentare publică. • C 2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Analiza critică a izvoarele arheologice, coroborarea constientă a cunostințele provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă. -Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte antice, vestigii arheologice, etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice. -Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile de specialitate, în descrierea și analizarea etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice. -Identificarea limitelor existente în analiza informațiilor despre trecutul istoric, a cauzelor acestor limite, și să propună ipoteze alternative de interpretare a faptelor istorice. -Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomenele istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. Încadrarea principalelor surse istorice/arheologice secundare și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte, grupări și școli istoriografice).
Competențe transversale	Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; constientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

6.2 Rezultatele învățării

Cunoștințe	Cunoașterea cronologiilor epocilor istorice, a datelor arheologice și istorice relevante pentru reconstituirea trecutului îndepărtat
Aptitudini	Regăsirea informației de bază despre trecut (în izvoare textuale, surse secundare)
Responsabilități și autonomie	Înșușirea unei atitudini critice față de izvoarele istorice și față de istoriografia contemporană

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unor cunoștințe generale și a competențelor de a regăsi informația istorică, de a stabili faptul istoric în funcție de sursele existente. Înțelegerea mecanismului cunoașterii istorice pentru epocile respective. Obținerea unei atitudini critice în legătură cu istoriografia domeniului.
7.2. Obiectivele specifice	Studiul preistoriei și protoistoriei României în context european. Ânsușirea metodologiei de reconstituire a faptelor istorice pornind de la specificul izvoarelor avute la dispoziție (arheologice, numismatice, epigrafice, textuale etc.) Competențe generale asupra primului mileniu p. Chr., asupra civilizațiile antice de pe teritoriul românesc, asupra aculturației și etnogenezei, ca și asupra relațiilor complexe între romanici și alogeni

8. Conținuturi

8.1. AI, SI	Metode de predare	Observații
Modul 1. Introducere în preistorie și protoistorie (cronologie, periodizare, izvoare istorice, arheologie)	Prelegere, prezentare Pp, studiu individual	
Modulul 2. Civilizația epocii pietrei (paleolitic, mezolitic, neolitic)	Prelegere, prezentare Pp, conversație	
Modul 3: Civilizația epocilor metalelor (epoca bronzului, epoca fierului)	Studiu individual	
Modul 4: Coloniile pontice. Istoria și civilizația lor.	Studiu individual	
Modul 5: Daci, geți. Date privind istoria și civilizația celei de-a doua epoci a fierului	Studiu individual	
Modul 6: Regatul dac în timpul lui Burebista	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modul 7: Regatul lui Decebal. Războaiele daco-romane	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 8: Izvoarele istoriei Daciei romane	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 9: Izvoare epigrafice (diplome militare, tăblițele cerate de la Alburnus Maior)	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 10: Istoria provinciei Dacia reflectată de sursele literare	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 11: Orașele Daciei. Urbanizarea. Arhitectura civilă.	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 12: Armata în Dacia romană	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 13: Artă și religie în Dacia romană	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Modulul 14: Fosta provincie Dacia în secolul al IV-lea p. Chr.	Prelegere, prezentare PP, conversație, studiu individual	
Bibliografie Istoria Românilor, I, București, 2001 Dicționarul de Istorie Veche a României, 1976; Enciclopedia de arheologie și istorie veche a României, 1994 E. Comșa, Neoliticul pe teritoriul României, 1981 Fl. Gogâltan, Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului, Timișoara, 1999		

Vl. Dumitrescu, *Al Vulpe, Dacia înainte de Dromihete*, 1988
 I.H.Crișan, *Burebista și epoca sa, ed a II-a*, 1977;
 Idem, *Spiritualitatea geto-dacilor*, 1986;
 Idem, *Civilizația geto-dacilor, I-II*, 1993;
 I. Glodariu, E. Iaroslavschi, *Civilizația fierului la daci*, 1979;
 Idem, *Arhitectura dacilor (civilă și militară)*, 1983
 I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu, *Cetăți și așezări dacice în Munții Orăștiei*, 1988;
 I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu-Pescaru, Fl. Stănescu, *Sarmizegetusa Regia, capitala Daciei preromane*, 1996;
 H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, Cluj, 1972, p.321-335
 G. Florea, S. Nemeti, L. Suciu, *Introducere în istoria antică a României (suport de curs ID)*, Cluj, 2018
 M. Bărbulescu, *De la începuturile civilizației la sinteza românească, Istoria României*, București, 2002, p. 11–118.
 I. P. Haynes, W. S. Hanson, *An introduction to Roman Dacia*, în *Roman Dacia. The Making of a Provincial Society (JRA Suppl. 56)*, Portsmouth, 2004, p. 11–31.
 N. Gudea, Th. Lobüscher, *Dacia. Eine römische Provinz zwischen Karpaten und Schwarzem Meer*, Bonn, 2006.
 Ioana Oltean, *Dacia. Landscape, colonization, romanization*, London – New York, 2007.
 R. Ardevan, L. Zerbini, *La Dacia romana*, Rubbettino, 2007.
 C. C. Petolescu, *Dacia. Un mileniu de istorie*, București, 2010.
 Fl. Matei-Popescu, *Imaginea Daciei romane în istoriografia românească între 1945-1960*, SCIVA 58, 3-4, 2007, p. 265-288.

8.2. AT	Metode de predare-învățare	Observații
Izvoarele istorie vechi a României; epoca pietrei (paleolitic, mezolitic, neolitic)	Prelegere, prezentare Pp, conversație	
Civilizația dacică și getică: arheologie și istorie	Prelegere, prezentare Pp, conversație	
Arta provincială. Monumente și peisaj artistic într-o provincie de frontieră	Prelegere, prezentare Pp, conversație	
Impactul cuceririi romane în Dacia. Colonizare, romanizare, creolizare.	Prelegere, prezentare Pp, conversație	

Bibliografie:
 G. Florea, S. Nemeti, L. Suciu, *Introducere în istoria antică a României (suport de curs ID)*, Cluj, 2018
 Istoria românilor, I, București, 2001
 Vl. Dumitrescu, *Al. Vulpe, Dacia înainte de Dromihete*, București, 1988
 .H.Crișan, *Burebista și epoca sa, ed a II-a*, 1977;
 Idem, *Spiritualitatea geto-dacilor*, 1986;
 Idem, *Civilizația geto-dacilor, I-II*, 1993;
 I. Glodariu, E. Iaroslavschi, *Civilizația fierului la daci*, 1979;
 Idem, *Arhitectura dacilor (civilă și militară)*, 1983
 I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu, *Cetăți și așezări dacice în Munții Orăștiei*, 1988;
 I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu-Pescaru, Fl. Stănescu, *Sarmizegetusa Regia, capitala Daciei preromane*, 1996;
 H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, Cluj, 1972, p.321-335
 Al.Diaconescu, *Statuaria majoră în Dacia romană, I-II*, Cluj-Napoca, 2005.
 M. Gramatopol, *Arta romană în România*, Buc., 2000, p. 202-274.
 M. Gramatopol, *Dacia antiqua*, Buc., 1982, p. 111-224.
 H. Daicoviciu, *La romanisation de la province de Dacie*, ActaMN, 21, 1984, p. 81–94.
 R. Ardevan, *Romanizați și romanizanți în Dacia. Studiu de caz privitor la constituirea civilizației daco-romane*. In: A. Rubel (ed.), *Romanizarea. Impunere și adeviune în Imperiul Roman*, Iași 2011, p. 192–200
 S. Nemeti, *Dacia ... in formam provinciae redacta »*, dans E. S. Teodor et O. Țentea (ed.), *Dacia Augusti provincia. Crearea provinciei*, Bucuresti, 2006, p. 271-288.
 C. H. Opreanu, *Regândind romanizarea în Dacia. Cazul sudului Transilvaniei*, EN 18, 2008, p. 131-145.
 Al. Diaconescu, *Romanizarea Daciei; un capitol de istorie a mentalităților abordat dintr-o perspectivă arheologică* Studia Historica et Archaeologica in honorem magistrae Doina Benea, 2004, Timișoara, 2004, p. 111–146.

8.3. TC	Metode de transmitere a informației	Observații
Epoca bronzului, metalurgie și societate	MsT	
Etnogeneza românilor	MsT	

Bibliografie:

G. Florea, S. Nemeti, L. Suci, *Introducere în istoria antică a României (suport de curs ID)*, Cluj, 2018
 Istoria românilor, I, București, 2001
 Vl. Dumitrescu, Al. Vulpe, *Dacia înainte de Dromihete*, București, 1988
 Fl. Gogâltan, *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului, Timișoara*, 1999
 H. Daicoviciu, *Etnogeneza românilor, în Națiunea română. Geneză. Afirmare. Orizont contemporan*, București, 1984, p. 136-171.
 Al. Madgearu, *Continuitate și discontinuitate culturală la Dunărea de Jos*, București, 1997.
 O. Toropu, *Romanitatea târzie și străromânii în Dacia traiană sudcarpatică (sec. III-XI)*, Craiova, 1976.
 I. Nestor, *Contributions archéologiques au problème des Proto-Roumains. La civilisation de Dridu*, în *Dacia N. S.*, 2, 1958, p. 371-382.
 Al Madgearu, *Românii în opera Notarului Anonim*, Cluj-Napoca, 2001.

8.4. AA	Metode de predare-învățare	Observații

Bibliografie:

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este informativ general, are ca obiectiv introducerea în problematica istoriei antice pe teritoriul României. Disciplina se constituie într-o bază pentru acumulări ulterioare în cadrul unor cursuri specializate. Cultura generală și cultura generală de specialitate dobândite în cadrul acestei discipline este indispensabilă oricărei profesii din domeniul științelor umane și sociale. Competențele obținute permit absolvenților să activeze eficient în învățământul de specialitate, la orice nivel, sau să se ilustreze în cercetarea domeniului. Dar abilitățile câștigate pot fi valoroase și în general, pentru o viziune corectă asupra devenirii națiunii noastre și a patrimoniului ei în cadru european, fiind așadar de mare utilitate și în alte eventuale cariere (administrație, politică, mass-media, instituții culturale – muzee, galerii de artă, edituri, fundații etc.), atât în țară cât și în Europa.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. AI, SI	Expunerea corectă și completă a informației, relaționarea faptelor istorice în timp limitat Predarea unor referate - redactate corect	Ex. scris Referate semestriale	60% 40%
10.5. TC / AA			

10.6. Standard minim de performanță

Expunerea corectă și completă a informației, relaționarea faptelor istorice, spirit critic în raport cu sursele istorice.
 Prezentarea clară a informației.

11. Etichete ODT (Obiective de Dezvoltare Durabilă)

	Nu se aplică
---	--------------

Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică."